

Tri decembrske podobe animatorja Marka Ujca

STE BILI LETOS KAJ PPPP – POREDNI?

Marko Ujc že osem let preživlja deloven, a vseeno zelo vesel december v družbi iskrenih nadobudnežev. Vsak dan se prelevi v drugega izmed treh dobrih mož, spremeni svoj glas in stas, otokom pa prižge iskrice v očeh.

Za vsako uspešno zabavo
stojijo uspešni ljudje

Nekateri otroci se bradatega možakarja ustrašijo, spet drugi mu pogumno zlezejo v naročje.

Miklavž, Božiček in dedek Mraz v decembru, klovn, pantomimik in vsestranski otroški animator pa kar skozi vse leto. Vse to je Marko Ujc, ki igra tudi v Mini teatru in vedno bolj uživa v režiserskem delu. Včasih pa dedek Mraz s klovnsko diplomio iz Barcelone prav tako popri-me za delo pri promocijah in nastopanju v oglasih.

»Vse skupaj se je začelo davnega leta 2003,« je začel pripoved. Takrat ga je ravnatelj

njegove osnovne šole v Dolu pri Ljubljani prosil, da se obleče v dedka Mraza in pozdravi otroke. Že isto leto ga je enako prosila prijateljova sestra, ki dela kot učiteljica na brezoviški šoli. Po premisleku je sprejel izziv in ugotovil, da se z brado in kučmo med otroki dobro znajde. Od takrat naprej kot eden izmed dobrih mož nastopa v podjetjih, šolah, vrtcih, nakupovalnih središčih, znotraj gledališča Unikat, včasih pa pride celo na dom.

Seveda ima za preobrazbo v dobre može vso potrebno

opremo. Med nepogrešljive kose šteje kapo, kučmo, rdeč plašč in puhovko, ježevko ter tople škornje. Ker svojo postavo skozi leto dobro vzdržuje, si trebuh skupaj z opravo natakne decembra, v drugih mesecih pa se ga raje izogiba. Brado si prilepi s prav posebnim gledališkim lepilom, ki zahteva zelo gladko kožo, zato se Božiček pred božičem vedno temeljito obrije.

»Težav s parkiranjem sani in jelenov nimam, saj sem zelo napreden Božiček,« je pojasnil. Toda nevšečnosti ima z modernejšimi prevoznimi sredstvi. Nekoč se je s praznim rezervoarjem za gorivo odpravil na pot proti Novemu mestu, tam bi moral v nakupovalnem središču nastopiti kot Miklavž. Lučka je vedno bolj utripala, bencinske črpalke pa ni bilo nikjer. »Bal sem se, da bom ostal na cesti,« se spominja. Takrat se je v delovno opravo oblekel kar na poti, pravočasno prispel na cilj in praznično uniformiran odkorakal po parkirišču ter razveselil otroke.

OTROŠKA PRIZNANJA O NEUMITIH ZOBKIH

Polne dvorane navihancev, prezetih s pričakovanji, so njegova decembrska stalnica. Ko dobrega moža končno priključijo, pa so izrazi na otroških obrazih zelo različni. Eni tiho ihtijo, drugi se živahno smeji-jo, večina pa jih prvi trenutek le radovedno opazuje. Tu in tam se zasliši glasen jok, vendar se sčasoma vsi privadijo in v programu resnično uživajo.

Kot animator ima najraje glasne otroke. Tiste, ki presenetijo z zanimivimi izjavami in ga z vprašanji vedno prisilijo v in-

tenzivno razmišljanje ter iskane pravih odgovorov. Srečuje pa tudi takšne, ki jih je zelo strah in se ne morejo sprostiti, zato ne dreza vanje. Do njih pristopi zelo previdno in počasi stegne roko z darilom, prestrašen malček pa zgrabi presenečenje in hitro steče v mamin objem. Po dvoranah se takrat razleže smeh, majhen strahopetnež pa že naslednje leto nastopi kot pravi korenjak, ki mu celo sede na kolena in zaupa želje.

»Pogosto name gledajo kot na boga,« je dejal sogovornik. Zupajo mu svoje težave v vrtcu, šoli in doma, predstavijo mu mlajšega bratca, zatožijo porednega sošolca in priznajo, da si včeraj niso umili zobkov. »Otroke želim vedno sprostiti, a vseeno ostati avtoriteta,« je pristavil. Včasih jim da tudi kakšen nasvet ali moralni nauk in jih tako ne le zabava, ampak tudi vzgaja.

Z animacijo se vedno prilagodi naročniku, kljub vsemu pa ne odstopa od aktivne vključitve najmlajših. Pogosto prepeva, pripravi palčji ples in se z njimi pogovarja, včasih se prav tako pozanima o posameznih obdarovancih, da je pristop do njih lažji in bolj osebni.

Že ko vstopi, jih preseneti z vprašanjem: »Dragi otroci, ali ste bili kaj pppp – poredni?« Nekaj se jih v prvem hipu zmoti in takoj dvigne roko ali kar obe.

KDAJ POVEDATI RESNICO IN KAKO?

»Najrazličnejših anekdot se je v teh letih nabralo ogromno,« je delal Miklavž, Božiček in dedek Mraz v eni osebi. Zelo prijetna izkušnja ga je doletela

v pogovoru z 12-letno deklico, h kateri je oblečen v Božička prišel na dom. Kljub letom je še vedno verjela v dobrega moža. Iz pogovora z njo je razbral, da si ga predstavlja kot ljubezen z veliko začetnico, da vse skupaj izhaja iz vzdušja v družini in da lahko tako v otroškem svetu pravilni lik ostane živ. Ujc pravi, da je vse odvisno od prvega stika z dobrim možem in od tega, kako ga starši otroku predstavijo. Če je zanj neke vrste policist in ga pogosto strašijo z besedami »Ti, ti, Božiček te gleda«, potem se sanje s pravilčno podobo hitro razblinijo. Če ga predstavijo kot starševstvo in ljubezen, ki obstajata, čeprav nevidna, pa lahko v otroških mislih še dolgo ostane živ. Tako si je Božička predstavljala omenjena deklica in tudi njena želja je bila temu primerna. Ni si želela igrati ali računalnika, ampak le ljubezni in tega, da bi družina ostala skupaj.

Kdaj je najprimerneje razkriti resnico o dobrih možeh, po animatorjevih besedah ne moremo natančno opredeliti: »Sanje se navadno razblinijo že v vrtcu ali šoli. Ko začne otrok intenzivno vrtati in sumiti resnico, je pravi čas, da mu jo razkrijemo. Nekateri otroke držijo še kakšno leto, potem skorajda ne gre več. Kljub vsemu poskušajmo ohraniti noto čarobnosti, mistike in se zavedajmo, da darovanje, ki prihaja iz srca, ne potrebuje materialnega ekvivalenta.«

Verjeti v dobre može je čarobno. Ujc je prepričan, da je to vero dobro ohranjati čim dlje.

V družbi dedka Mraza se zabavajo vsi.

NAJBOLJ POPULAREN DEDEK MRAZ

Seveda ni nič čudnega, da ima Marko Ujc v tem obdobju ogromno dela. Povpraševanje se začne že proti koncu oktobra, v novembru sledijo hitra naročila, v prvi polovici decembra pa se telefonu povsem zmeša: »Takrat se celo zgodi, da nekaterih naročil ne morem prevzeti in da Božička dobi, kdor prvi pokliče. Naročila so najrazličnejša, cene pa okrog 150 evrov, odvisno od želja

naročnika in oddaljenosti,« je razložil. Navadno se na nastop odpravi sam, brez spremstva palčkov, gozdnih bitij in vil, razen kadar gostuje s predstavo. »Lani je bilo med naročniki največ dedkov Mrazov, nekaj manj Božičkov, Miklavžev pa najmanj,« je dodal.

Decembrskih praznikov torej ne doživlja kot drugi, saj je to zanj najbolj deloven del sezone. Pred tem je bilo drugače: »Takrat je šlo za žurko na žurko, kuhano vino in dobro družbo, danes pa sem najbolj vesel

mirnega večera ob televiziji z dekletom.«

ČISTO PRAVI DOBRI MOŽ?

V otroštvu je imel najraje prav decembrske praznike, in čeprav se je dedka Mraza bal, je to njegov najljubši dobri mož. Prav ta se mu zdi najbolj avtohton v našem okolju. Na Božička gleda bolj kot na kakšnega palčka ali škrate, medtem ko je dedek Mraz zanj pravi lik, Miklavž s spremstvom pa je tako ali tako že starosta med dobrimi možmi. Ne glede na to, v katerega se preobrazi, neizmerno uživa v otroški družbi, čeprav je ta včasih zelo naporna. »Prvih 14 dni v januarju navadno potrebujem zase, da pridem k sebi, a vse odtehta pozitiven otroški odziv,« je povedal.

Zanj je bila največja pohvala, ko je od mame neke deklice slišal, kaj je ta povedala o njem kot o dedku Mrazu. »Mami, jaz vem, da se na naši šoli oblačijo v dedke Mraze, ampak pri tebi je pa zmeraj pravi, čarobni,« je dejala.

Kaj pa si za novo leto želi dobri mož? »Miru, topline, čim več mirnih večerov ob televiziji, brezplačno gorivo za vse leto in veliko pridnih malčkov. Predvsem pa otrok, ki so otroci in ki to ostanejo, tudi ko so odrasli. Naj živijo iskrenost, smeh in igra v vseh nas!« je sklenil.

Vida Božičko
Foto: arhiv Marka Ujca